

Den Oever errata en aanvullingen

*De geschiedenis van
Den Oever en Nieuwen Oever*

Bert J. Finke

Stichting Onderzoek Drentse Families en Huizen

Emmen

2017

Errata en aanvullingen

Den Oever

- p. 14 tweede alinea tweede regel: 'genealogie Ten Oever I' moet zijn 'genealogie Ten Oever'
- p. 14 derde alinea vijfde regel: 'genealogie Ten Oever II' moet zijn 'genealogie Oevermans'
- p. 18 derde regel: '1570' moet zijn '1560'
- p. 55 onder kolom 'nummer': 'F330' moet zijn 'F331'
- p. 55 onder kolom 'nummer': 'F331' moet zijn 'F330'
- p. 56 derde alinea laatste volzin moet zijn: 'Daarna is het huis F330 ook niet meer nodig en zal schuur zijn geworden.'
- p. 62 onder F321 blok '1950-1959' moet vervallen: 'leegstand (periode 1955-1958)'
- p. 72 eerste alinea laatste woord 'hadden' moet vervallen
- p. 76 tweede alinea derde regel: 'volgende' moet zijn 'volgorde'
- p. 86 tweede alinea eerste regel: 'werd' moet zijn 'werden'
- p. 86 tweede alinea vijfde volzin: 'Het huis heeft . . . geen bewoning voor.' moet vervallen
- p. 86 tweede alinea één na laatste volzin na '. . . 3 maart 1907 in Emmen . . .' invoegen: 'geboren'
- p. 110 Jan Albers ten Oever, geb. den Oever ca. 1670, korporaal te Coevorden, tr. Emmen 28-4-1695 Jantje Jurriens, ged. Coevorden 16-10-1661, dr.v. Jurrien Stevens, soldaat.

Jan Albers ten Oever, gehuwd op 28 april 1695 in Emmen met Jantje Jurriens, verkreeg op 19 mei 1697 het burgerrecht van Coevorden: '1697 den 19 majus heeft Jan ten Oever, geboortigh uyt het carspel Emmen, getrouwt an Jantien Jurriens, dochter van wijlen Jurrien Stevens, in sijn leven borger der stadt, het borgerrecht gewonnen, den behoerlijcken eedt gepraesteert en het recht daertoe staende voldaan. Actum ut supra. Hendrick ter Poorten 1697.'

- p. 110 Ter beschikking gesteld door Hans Homan Free:

Jantjen Alberts ten Oever, geb. den Oever, ged. Emmen 25-3-1674, begr. ald. 17-8-1760, tr. ald. 15-5-1698 Roelef Remmelts Cremers, geb. ald. ca. 1670, begr. ald. 14-3-1749, zn.v. Remmelt Roelofs Cremers, brouwer en herbergier, en Lammigje Batinge.

In 1699 blijkt Roelef Cremer een mislukte ontvanger van de pachten te zijn. Hij leent voor zichzelf en als man en voogd van zijn huisvrouw Jantje Alberts, samen met zijn vader Remmelt Cremers, zijn broer Berend Cremers in Deuringe tot Emmen getrouwd en zijn zuster Grietje Cremers, vertegenwoordigd door haar man Harm Hindriks, een bedrag van f 500-0-0. De vier comparanten lenen van de ouders van Grietje: Hindrik Gerrits, schoolmeester alhier, en dienst vrouw Trijntje Jansen f 500-0-0, afkomstig van achterstallige pachtpenningen, doro Hindrik Gerrits aan Johan Sichterman voldaan volgens quitantie van 5 januari 1699. Oorspronkelijk was dit een schuld van Roelof Cremers 'als gesproten uit sijne particuliere getrockene en onbetaalt geblevene pachten'. De ontvanger Johan Sichterman had al met maatregelen over Roelof Cremers goederen aangekondigd. Diens vader Remmelt Cremers had zich echter eerder borg gesteld, en daarvan ondervinden alle kinderen nu in gelijke mate de lasten. Later dat jaar verschijnt Roelof voor de Etstoel als verweerder tegen panding door de andere drie personen. Het betreft een bedrag van ruim f 530-0-0.

Hij woont in de periode 1699-1705 naast zijn vader op huisnr. 3, dat vermoedelijk omstreeks 1660 werd gebouwd. In 1699 geeft Roelof Cremers aan de collecte voor de Waldenzers een bedrag van elf stuivers, ofwel twee nieuwe schellingen. Dat is ongeveer twee maal zoveel als er gemiddeld in Emmen werd gegeven.

Op 2 juni 1702 lenen Roelof Cremers te Emmen en echtgenote Jantje ten Oever f 200-0-0 van de gedeputeerde Casper van Selbach, broeder van schulte S. van Selbach te Emmen.
(bron: Schultegerecht Emmen-Odoorn-Roswinkel, inv.nr. 72, deel I, fol. 229, Drents Archief, Assen)

In 1707 wordt door Willem Schuttrups van Odoorn pandkering tegen Roelof Cremers gedaan voor ruim f 18-0-0 inzake wijn- en bierpachten. Cremers verschijnt niet en wordt tot betaling veroordeeld. In 1721 eist Cremers van Arend Wolters voor de Etstoel geld voor verzuim, pijn en kosten wegens een ontvangen messnede. Wolters moet f 75-0-0 betalen, maar in een appèlzaak werd dit bedrag verhoogd tot f 100-0-0.

Op 1 juni 1724 verklaart Roelof Remmelts Cremers te Emmen schuldig te zijn aan Hindrik Jolinge te Weerdinge het bedrag van f 692-0-0 wegens een verzegeling van f 400-0-0 van 22 mei 1710 aan wijlen Hindrik Jolinge's vrouw, Geesje Egberts Hunninge, een obligatie van f 100-0-0 door comparant op 1 mei 1717 aan Hindrik Jolinge gegeven, en volgens hand van 1 mei 1720 f 50-0-0, met berekende rente van f 142-0-0.

(bron: Schultegerecht Emmen, Odoorn en Roswinkel, inv.nr. 72, deel 2, fol. 7vo, Drents Archief, Assen)

In 1742 woont Cremers als keuter op huisnr. 6 'Gerrits Plaats', eigendom van zijn zwager, de koster Harm Hindriks Gerrits. Het register van de liberale gifte vermeldt hem bij het voldoen van de eerste drie termijnen als Roelof Remmelts Cremers, de Bour. Op 19 juni 1749, bij het voldoen van de vierde termijn, wordt gemeld dat hij metterwoon in Zuidlaren Sloot is gaan wonen. Omdat hij op dat moment al overleden was zal het over zijn vrouw zijn gegaan, die wellicht bij familie van haar overleden dochter Lammigje of bij haar dochter Geesje is gaan wonen.

Op 28 april 1744 leent Willem Jolinge van Weerdinge, als volmacht van Roelof Remmelts Cremers, die tot aflossing van een restant kapitaal van f 340-0-0 boven de achterstallige interest ten profijte van Hindrik Jolinge van Weerdinge en wegens andere schulden f 450-0-0 voor zijn zoon Rummelt Cremers. Looptijd tot de dood van beide ouders van de creditor: Roelof Rummelt Cremers en Jantje Cremers. Daarna zal de schuld kunnen worden verhaald op hun nagelaten boedel.

(bron: Schultegerecht Emmen, Odoorn en Roswinkel, inv.nr. 72, deel 2, fol. 96v, Drents Archief, Assen)

Op 24 mei 1749 wordt namens zijn weduwe aan drost en etten van Drenthe verzocht het door haar gebruikte vervallen huis in Emmen met bijbehorende gronden te mogen uitmijnen. Het geheel is voor de helft haar eigendom, van de andere helft heeft ze de lijftucht. Jantje heeft het geld niet om het te laten repareren, en er zal meer geld gebeurd worden als huis en gronden samen verkocht worden. 'Dewijl nu die behuisinge als ook de landerijen bij splitsinge op verre na door verkopeningen zo goed niet zullen kunnen aanbrengen datn dat dezelve te zamen in 't geheel waarde verkocht'. Het verzoek werd toegestaan. De verzoekers waren Jan van Norg, Hindrik Strating tot Zuidlaren, Jan Frederiks tot Groningen en Arend Luigjes tot Taarlo, hoofd- en medemombaren van vier kinderen van wijlen Cornelis Roelofs en Lammigje Cremers, overleden bij Plankensloot, alsmede meergemelde Arend Luigjes als hoofdmomber en Jan van Norg, Klaas Jans in de Pekel A als medemomber over de dochter van wijlen Albert Cremers te Emmen. Het gaat hier vermoedelijk om huisnr. 4.

Op 24 juni 1749 is in de Etstoel van Drenthe de goedkeuring aan de orde van de verkoop van goederen, die Jantien ten Oever weduwe van Roelof Cremers niet meer kan onderhouden. De helft van de goederen komt in eigendom toe aan haar en de andere helft aan haar minderjarige kleinkinderen: '*Gelesen de Requeste van Jan van Norgh, Henderik Stratinge, Jan Frericks, en Arent Luichies als Hoofd en Mede Mombaren over de vier minderjarige kinderen van wijlen Cornelis Roelofs en Lammegien Cremers bij Plankensloot overleden; Als mede gemelte Arent Luichiens als Hooftmomber benevens Jan van Norgh, en Claas Jans als Mede Mombaren over het minderjarige dogtertien van wijlen Albert Cremers van Emmen. Vertonende wat wegen gemelte pupillen Grootmoeder Jantien Ten Oever weduwe van wijlen Roelof Cremers voor de eene helfte |: tegens hare kindskinderen de pupillen voors: en Consten de andere helft :| in eigendom toekomt een Huis, Hoff, en eenige Landerijen staande en gelegen in de marckte van Emmen.*

En dat meergen: Jantien Ten Oever wegens behoefte niet in staat was de vervallene behuisinge te konnen laten repareren, genoodsaakt waar haar portie ten allereersten te verkopen. Weshalven Remonsten versogten, om haare Pupillen portie nevens desselfs Grootmoeder, met, of sonder verdere Consorten publicq mede te mogen verkopen, en na gedane betalinge Landregtelijke overdragt te doen. Hebben Assessor en Vierentwintigh Etten de Remonstranten invoeegen versogt geauthoriseert.'

p. 110 Ter beschikking gesteld door Petronella J.C. Elema en Hans Homan Free:

Swaantjen/Swaantien Alber(t)s ten Oever, geb. den Oever, ged. Emmen 23-1-1676, overl. vóór 30-11-1728, tr. (1) ald. 20-2-1706 Claas/Claes Jans(en), geb. Ter Apel ca. 1680, met attestatie naar 't Klooster (Ter Apel) 1706, zn.v. Jan Claassen en Harmtje Harms, tr. (2) huw.ovk. 13-2-1722 Harm Alberts Willems, van Roswinkel.

Op 13 februari 1722 wordt een huwelijksovereenkomst opgemaakt tussen Harm Alberts Willems van Roswinkel en Swaentje Alberts, weduwe van Claes Jans. De getuigen voor de bruidegom zijn Harm Jacobs Franq, bruidegoms moeders halfbroer. En namens de bruid broer Claes ten Oever te Emmen, voormond Hindrik Jans Mulder, sibbevoogd Wubbe ter Walslage en vreemde voogd Albert Keupers, voogden over de voorkinderen van de bruid.

In de lotting van de Etstoel van 30 november 1728 dient de goedkeuring van de verkoop van land te Zuid- en Noordbarge op verzoek van de voogden over de minderjarige kinderen van wijlen Swaantien Alberts bij Claas Jansen tot Ter Apel. Het land is afkomstig van haar broer Claas ten Oever: '*Op de Remonstrantie van Hendk Jansen Müller in het Clooster ter Apel als voormond, Wubbe ter Walslage als sibbe vooghd en Albert Jans Coepers als vreemd vooghd over de minderjarige kinderen van wijlen Swaantien Alberts bij Claas Jansen tot ter Apel in Echte verwekt, vertonende wat voegen der Pupillen Moeder om betalinge te erlangen van afkoopspenn: haar van Claas Ten Oever competerende na gedane uitpandinge bij exsecutie hadde gedistraheert en selfs getrokken een stuk hoijland gelegen in de marckte van Suid en Noordbarge als souw blijken uit een product sub B: welck hoijland door den voorschr: Debiteur naderhand op den 4: octob: 1728 uti jucteret sub C: naa der Pupillen Moeders overliden aan de Remstrnten qq: vrijwilligh in solutum van voorschr: schulde was getransporteert en overgedragen, hebben alsoo de Remstrnten qq: dit hoijland bekomen in plaats van penn: die gedistneert waren tot betalinge van der pupillen ouderlijke schulden, waar omme de selve te rade en*

alsins genootsaakt waren geworden dit hoijland wederom te verkopen, dogh daar inne die difficulteit ontmoetende, dat pupillarie vaste goederen in dese Landschap buiten consent van U:Edl:Mogde niet mogen worden verkoft, soo quamen de Remstrnten sigh bij desen aan haar Edl:Mogde te adresseren, met seer ootmoedigh versoeck, Ten einde haar Edl:Mogde in de voorgenomen verkopinge van meergemelde stuk hoijlands, bij openbare uitmijninge door den Gerichte te doen, gunstelijck wilden gelieven te consenteren, en den voormond authoriseren om na gedane betalinge aan den koper van het selve land reghtelijcke overdraght te mogen doen. Hebben de Heren Assessor en vier en twintich Etten in het gedane versoeck geconsenteert: autoriserende de voormond om het nodige transport te doen.'

(bron: Wegman, C.J. en R.M.A. Wegman, 'Westerwolders en hun woningbezit van 1568 tot 1829. Het kerspel Vlagtwedde, deel I: het dorp Vlagtwedde', p. 140-142, Zutphen, 1993)

Uit het eerste huwelijk:

a. Jan Claassen, ged. Ter Apel 11-5-1710, begr. ald. 11-2-1759.

b. Albert Claassen, ged. Ter Apel 26-12-1714, overl. ald. 12-2-1757, tr. Vlagtwedde 11-12-1735 Grietje Berents, geb. Veele, ged. Vlagtwedde 9-2-1721, overl. Ter Apel 11-2-1759, dr.v. Berent Andries en Geesje Alberts Suimering.

Op 9 december 1735 werden huwelijksvoorwaarden overeengekomen. Daarbij werd bepaald dat de bruidegom en zijn ouders de bruid opnemen in hun behuizing 'tKlaes in 't Clooster (d.i. klooster Ter Apel). In de akte staan de ouders van de bruid vermeld. De bruid is op het moment van het huwelijk slechts veertien jaar oud.

c. Geesje Claassen, ged. Ter Apel 28-2-1717, overl. ald. 5-9-1749.

p. III Ter beschikking gesteld door Petronella J.C. Elema:

Geert Alberts ten Oever, ged. Emmen 8-9-1678, begr. ald. 26-11-1687 als 't kint van Albert ten Oever, van Emmen 1706, lidmaat te Groningen als 'Geert ten Oever in Heer-straet' juni 1706, overl. vóór 1728, otr./tr. Groningen 3-8-1721 Johanna Burema, ged. (als Jantien) Groningen N.K. 21-1-1680 (op de Borse), dr.v. Joannes Henrici Burema en Johanna Ridders, otr./tr. (1) Groningen N.K. 27-2/18-3-1706 Henricus Bitter, otr./tr. (3) ald. A.K. 17-7/4-8-1728 (voor haar Albert Sinninge als zwager) Gerardus Pottema, vaendrih in het regiment van wijlen de overste Lewe.

In maart 1715 diende Geert Ten Oever een rekest bij het stadsbestuur in 'hoe dat wel genegen waar de brouwer neringe in dese stadt te exerceren'. Het werd hem door B & R toegestaan, op verklaring van Albert Sinninge en Jan Clasen 'dat den remonstrant begoedet ware na de wett', d.i., dat hij meer dan 2000 embder guldens bezat.

(bron: Stadsbestuur van Groningen [1605], inv.nr. 587, rekestboek deel 22, d.d. 11 maart 1715, Groninger Archieven, Groningen)

Kort nadien leende hij f 900-0-0 à 4½% van Grietien Beerents huisvrouw van Claas Harmens. Borg stelden zich Albert Sinninge en Aaltjen ten Oever e.l. Volgens kantmelding was op 9 mei 1721 af betaald f 500 en op 1 mei 1722 f 400.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4039, RA III x 105, fol. 101v0, d.d. 9 mei 1715, geregistreerd 21 augustus 1717, Groninger Archieven, Groningen)

Een deel van die afbetaling zal zijn geschied door een nieuwe lening. In februari 1721 leende de brouwer Geert Ten Oever van mons. Albert Sinning en Aeltien ten Oever e.l. f 650-0-0 à 4½%. Borg voor dit kapitaal: Claes Ten Oever tot Emmen in den landschap Drenthe woonachtigh. Volgens kantmelding was op 16 april 1725 hierop f 250-0-0 afbetaald.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4033, RA III x 99, fol. 275, d.d. 17 februari 1721, geregistreerd 10 juni 1722, Groninger Archieven, Groningen)

In 1725 liet bovendien Johanna Burema huisvrouw van de brouwer Geert Ten Oever zich in als borg voor f 40-0-0 restant van groter capitaal zoals haar ehe man volgens verzegeling van 17 febr. 1721 schuldig is aan Albert Sinninge en Aaltjen Ten Oever e.l.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4040, RA III x 106, fol. 164, d.d. 16 april 1725, geregistreerd 23 oktober 1738, Groninger Archieven, Groningen)

Daarna trouwde hij, in 1721. Aangezien hij in 1706 lidmaat was geworden, zal hij toen een jaar of 35 zijn geweest, misschien zelfs ouder. De huwelijksvoorwaarden tussen Gerardt ten Oever en Johanna Burema brachten aan bruidegomszijde Albert Sinninga zwager en Aeltien ten Oever zuster. Aan bruidszijde Johanna Ridders weduwe Burema moeder, Cornelius Adami zwager en Helena Burema zuster, Catharina Burema weduwe Arnoldus Tijdeman zuster.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 3547, RA III ij, d.d. 17 juli 1721, Groninger Archieven, Groningen)

Geert ten Oever kocht zijn brouwerij op 26 jan. 1715 van Balthasar Lijphart gesworen en taalman. Het betrof een behuizing en brouwerie ten noorden van het Zuiderdiep bij Oosterpoorten pijs daer de Hoorn uithangt, tegenswoordigh bij Jannes van de Hoorn meijerwijse gebruikct, doende jaarlijks tot grondpacht aan de stad f 2-8-0, voorsien met een molterije, gewelfde kelder met een loden pompe om het water daardoor te kunnen bekomen uit het Zuiderdiep tot in de brouketel en roeseback in de kelder, een eijgen brouketel à 14 ton, een dare met een ijseren deure, koelkamer, voort een kamer, keuken, voorhuis en ander gerijf als regenwatersback, en ten N. en Z.

een inganck, op eigen muiren en looden geute. Zwetten ten N. Agter de Muiire, ten O. De brouwer Sipkes, ten Z. het Zuiderdiep, ten W. ... [niet ingevuld]. Prijs f 1887-0-0, in twee termijnen te voldoen, waarvan de tweede termijn ad f 900 mocht blijven uitstaan.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4026, RA III x 92, fol. 213vo, d.d. 30 januari 1715, Groninger Archieven, Groningen)

Het bedrijf werd na zijn dood geveild en wel d.d. 25 nov. 1728: ... de brouwerie van wijlen Geert ten Oever ten N. van't Zuiderdiep, bij Oosterpoorten pijpe, doende tot grondpacht aan de stad jaarlijks f 2.8.0, met de brouwketel, ijseren daare, kuipen, koelback, vaten groot en klein en verdere brouwergereedschap. Zwetten ten N. Agter de Muiire, ten O. Hindrik Schonebeeks wed., ten Z. de opslag van't Zuiderdiep, ten W. David Dijck. Lubbert Alberts Cremer in qlte heeft uit hoofde van gereserveerden eigendom volgens versegelde cessie nog te trekken f 900 met de achterstallige huiren of intressen van dien. Koper de vaandrig Jan Sinnige voor f 1100, voldaan op 10 maart 1729.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4041, RA III x 107, fol. 71, d.d. 4 juni 1729, Groninger Archieven, Groningen)

Voor het zover was, hadden ze al geprobeerd hun financiën op orde te krijgen. In het voorjaar van 1727 verkocht Joanna Burema geassisteert met haar eheman Geert ten Oever aan Ailke Elties wed. Arent Wolters 3½ grassen lands te Loppersum gelegen in een venne, meijerwijze gebruikt door Albert Immes, voor f 470-0-0. Deze koop zou pas ingaan als een versegeling groot f 700-0-0 d.d. 10 mei 1707 ten voordele van Popke Verborchs weduwe ten volle is voldaan. Geert Ten Over, die zich borg stelde voor de vrije levering, vertoonde een extract uit een preferentieoordeel bij de HJK op de geconsigneerde penningen ten profite van Johanna Ridders wed. Burema, kragt welke Abel Doesburg in qlte volgens versegeling d.d. 9 mei 1707 ad f 700-0-0 was geprefereert (onder verwijzing naar III x 84, fol. 230) waarmee aan de conditie was voldaan. Het koopschat is voldaan door (a) een gequiteerde obligatie d.d. 21 maart 1725 groot f 99-9-0 en een tweede d.d. 13 maart 1725 groot f 110-0-0, beide ten laste van G. ten Oever, en (c) door f 260-12-0 contant.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4037, RA III x 103, fol. 21vo, d.d. 30 april 1725, geregistreerd 1 mei 1725, Groninger Archieven, Groningen)

Geert ten Oever was niet duidelijk maatschappelijk actief. In de herfst van 1724 dook hij op samen met de advocaat Datho Quintus en lieutenant Frederik Bijmolt als voogden over de erfgenamen van wijlen de gesworen Henricus Eijssonius.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4036, RA III x 102, fol. 104, d.d. 21 oktober 1724, Groninger Archieven, Groningen)

Eind 1724 hadden zij van Jargh Botnia oconomus van de provincieale Burse en Fenna Lankhorst e.l. nog gekocht een huis an de Rademerckt (doende jaarlijcks tot grondpacht f 5-5-0) alwaer de Jagerije uithangt, meijerwijze bewoond door Jan Sniijders weduwe. Zwetten ten noorden en westen Aries Geersema, ten zuiden Albert Jans, ten oosten het Rademarckt. Prijs f 1.400-0-0, bij de aanvaarding op Allerheiligen 1724 te voldoen f 600-0-0. De rest bleef uitstaan à 5%. Volgens kantmelding hadden de verkopers op 30 april 1725 in verminderinge van het koopschat ontvangen f 600-0-0 van de huisvrouw van brouwer Geert ten Oever.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4036, RA III x 102, fol. 112vo, d.d. 28 oktober 1724, Groninger Archieven, Groningen)

Het pand was, zoals later bleek, een tapperij. Op 27 april 1728 liet Johanna Burema wed. Geert ten Oever het alweer veilen: *'een tapperie ant Rademarkt alwaar de Jagerie uithangd'* (doende jaarlijks tot grondpacht f 5-4-0). Zwetten ten noorden Arijis Geertsma, ten oosten de straat, ten zuiden Albert Jans, ten westen Jacob Fagers wed. met een vrije uitgang in de Prinzenstraat. Prijs f 1.300-0-0, nog te betalen aan de wed. Botnia f 820-0-0 resterende coopschatspenningen (op 11 mei 1728 voldaan). Aangezien de goederen van wijlen Geert ten Oever naderhand onder de beschrijving waren geraakt en de verkopersche hertrouwd aan de vaandrig Pottema, had de koper Peter Mensens de resterende koopschatspenningen op 29 februari 1729 in rechtshanden opgebracht.

(bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4041, RA III x 107, fol. 72vo, d.d. 4 juni 1729, Groninger Archieven, Groningen)

Na het overlijden van Geert, vermoedelijk in de loop van 1727, was het afgelopen. De weduwe verklaarde in maart 1728 dat zij tegen haar overleden mans naaste vrienden had geprocedeerd, en dat dezen de boedel hadden afgewezen. Ook zijzelf wenste geen erfgename te zijn *'en daarenboven considerabele pretensien wegens opgebroocken goedt en huwelijx contracten heeft te pretenderen, versoghte dat haar de gereghelijcke beschrijvinge over haar mans boedel en de inventarisatie der goederen mogte worden geaccordeert'*.

(bron: Stadsbestuur van Groningen [1605], inv.nr. 593, Rekestboek deel 28, d.d. 11 maart 1728, Groninger Archieven, Groningen)

Zij was voornemens de brouwerij c.a. door wijlen haar eheman aangekocht, waarop nog f 900-0-0 betaald moest worden, en een herberg alhier op het Rademarckt staande tijdens het huwelijk aangekocht, waarvan f 600-0-0 koopschatspenningen waren betaald, publiek te verkopen, aangezien beide bezittingen meer waard waren dan de nog te voldoene koopschatspenningen; uit de opbrengst van de tapperij mocht zij de halve koopschat ter somma van f 300-0-0 vooruit trekken.

(bron: Stadsbestuur van Groningen [1605], inv.nr. 594, Rekestboek deel 29, d.d. 20 maart 1728 en idem d.d. 12 april 1728, Groninger Archieven, Groningen)

Een paar maanden later hertrouwde zij met Gerardus Pottema. Die nam de afhandeling van de boedel over: Op de req. van de vaandrigh Pottema als in houwelijk hebbende Johanna Burema bevoorens getrouwt geweest an G. Ten Oever, hoe heeft bekomen de geregtelijcke beschrijvinge over gem. Ten Oevers goederen welcke nu voor lange zijnde geexpireert... Hij kreeg de geregtelijcke verkooping der vaste goederen geaccordeerd. (bron: Stadsbestuur van Groningen [1605], inv.nr. 594, Rekestboek deel 29, d.d. 14 oktober 1728, Groninger Archieven, Groningen)

p. III Ter beschikking gesteld door Petronella J.C. Elema:

Alke/ Akke/ Altien/ Aaltjen Alberts ten Oever, ged. Emmen 15-5-1681, overl. Groningen (breuk betaald) 26-1-1731 als Aaltjen ten Oever huisvr. van Albert Sinning an 't Botterdiep, otr./tr. ald. 11-10/13-11-1710 ('*Albert Sinninga van Rhoon present, en Altien Ten Over van Emmen uit Landschap Drente, proqua Geert ten Over als Broeder. Cop.p.dns: A: Trommies, den 13: Novemb: 1710 in AK*') Albert Roelofs Sinninge, geb. Roden, vermeld met zijn zwager Claes ten Oever in een leningsovereenkomst wegens boedelscheiding van 7-6-1718, vermeld als voogd over bruid Henrica Stael bij huwelijk met Eento E. Lesterhuis Groningen 30-11-1723, overl. Groningen (breuk betaald) 12-6-1750 als Albert Sinninge V(rouw): Aaltie ten Oever Boterdiep, zn.v. Roelof Sinninge, bakker en keuter op het Zuiteijnde te Roden, en Annegien Aukema.

Albert Sinnighe en Aeltien ten Oever eheluiden kopen in 1711 van Berent Geerts en Margrieta Theodori e.l., en van Derck Lubbers en Margrieta Jans e.l. een seker behuijsing met een kamer daerachter ten westen an 't Botterdiep op vrij eigen grond. De koopsom bedraagt f 340, in twee termijnen te voldoen. (bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4023, RA III x 89, fol. 106vo, d.d. 24 februari 1711, Groninger Archieven, Groningen)

Kort hierna lenen zij van de lieutenant Jacob Roosevelt een bedrag van f 1.000 tegen 4% rente jaarlijks. Onderpand wordt verstrekt op '*haer angekofte behuijsing en backerije, staende an de westzijde van 't Botterdiep, door henzelf bewoond, angesien dese behuisinge door opgem(elte) penningen is betaelt.*' Borg stellen zich verder Jan Sinninge als broeder van de man en Geert Ten Oever als broeder van de vrouw. De lening werd op 9 juni 1729 doorgehaald en zal toen zijn afbetaald. Voor een aankoopbedrag van f 340 was een lening van f 1.000 een stevig bedrag. Mogelijk moest het pand noch tot een bakkerij worden omgebouwd. (bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4023, RA III x 89, fol. 102vo, d.d. 8 mei 1711 en geregistreerd 20 mei 1711, Groninger Archieven, Groningen)

Al in 1718 verkochten mons. Albert Sinninge en Aaltien ten Oever e.l. aan Egbert Jans en Annegien Krieps e.l. het huis an 't Botterdiep bij de stadts schuire an de westzijdt op vrije eigen grond. Zwetten zijn ten noorden Elias Harms, ten oosten de stadts schuire, ten zuiden Mons. Spanjer met een mande muire, en ten westen de verkopers met een mande gevel. De prijs bedroeg f 400, te betalen in twee termijnen. Bepaald werd dat in het verkochte huis geen '*backerijeringe*' zal mogen worden gedaan. (bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4029, RA III x 95, fol. 212vo, d.d. 21 april 1718 en geregistreerd op 9 januari 1742, Groninger Archieven, Groningen)

Na het overlijden van Aaltje ten Oever begin 1731 werd in hetzelfde voorjaar de erfenis beredderd. Albert Sinninge enerzijds, en aan de andere kant de nagelaten erfgenamen van wijlen Aaltjen ten Oever, gewesene huisvrouw van eerste comparant, nl. Claas ten Oever, Jantijn ten Oever gehuwd met Roelef Rimmelts Cremer, en Hindrik Jans c.s. voorstanderen over de minderjarige kinderen van Claas Jans bij Swaantjen Alberts in egte verwekt. Albert Sinninge nam aan om te betalen aan Roelef Rimmelts Cremer nomine uxoris f 285,64 en eenzelfde bedrag aan de vermelde voorstanderen. Van een stokleggensbrief groot f 800 over Claas ten Oever werd afgetrokken f 285,65. Vervolgens zou hij het lijfstoebehoren volgens inventaris van 14 mei 1731 overgeven, vergroot met een boek met gouden krappen. (bron: Volle Gerecht van de stad Groningen [1534], inv.nr. 4043, RA III x 109, fol. 5, d.d. 7 april 1731, Groninger Archieven, Groningen)

Tijdens de rekendag van 8 december 1750 blijkt dat Geert Sinninge te Roden op 27 augustus 1750 aangifte van de nalatenschap van Albert Sinninge: '*Den 27. Dito heeft Geert Sinninge tot Rhoden de vaste goederen in dese Landschap door Albert Sinninge te Groningen verstorven nagelaten, begroot op vijfhondert Car:guld. en daar van den zosten penningh betaalt met sestien Car:gl's en veertien stuihrs. Dus 16:14:0*'.

p. III Henrick Jansen ten Oever, ged. Emmen 2-3-1684 als zn.v. Albert ten Oever, begr. ald. 23-12-1711.

p. II5 Hendrik Willems ook Brinks, geb. Emmen, ged. ald. 24-4-1712, van Emmen 1743, begr. Emmen 29-3-1769, tr. (1) ald. 21-4-1743 Hebeltjen/ Hebeltien Doeringe, ged. ald. 3-8-1721 als '*de tweling van Jan Dijks 't eerste Elsjen 't andere Hebeltjen genaamd*', nu wonende te Noortbarge 1743, begr. ald. 23-1-1750, dr.v. Jan Dijks, tr. (2) ald. 5-5-1756 Geesien Bettinge, ged. ald. 16-4-1730, begr. ald. 4-6-1765, dr.v. Harm Wolters Bettinge en Trijntje Jansen.

Uit het tweede huwelijk:

a. Willems Brings/Brinks, ged. Emmen 24-4-1757, j.m. van Emmen thans woonagtig op Schonebeek 1786,

landbouwer te Emmen 1786-1796, vermeld haardstedenregister Emmen 1794 als Willem Brinks keuter voor *f* 1-0-0, begr. Emmen 28-4-1796 als een man te Emmen Willem Brinks, tr. Emmen 7-5-1786 Annigjen/Annechien Gijle(r)s/Gielder(t)s ook Hiemkes, ged. Schoonebeek 27-4-1760 als dogter van Hendrik en Aaltjen Gijlers, op belijdenis aangenomen Schoonebeek 15-4-1778, met attestatie vertrokken van Schonebeek naar Emmen 2-7-1785 als Annigje Gijlers, j.d. van Schonebeek 1786, met attestatie binnengekomen van Schonebeek in Emmen 2-7-1786 als Annigje Gijlers, vermeld register gewapende burgermacht Emmen 1797 als 36-jarige Annigje wed.v. W. Brinks en keuterse, wonende als Annigje Hiemkes te Odoorn 1813, wonende te Odoorn 1821, arbeidersche te Odoorn 1828, overl. Noordsleen 7-9-1832 ten hare huize (als Annechien Gijlers, geb. Schoonebeek 10-11-1759, dr.v. Hendrik Gijlers en Aaltje Gommers), dr.v. Hindrik Hindriks Hinnen en Aaltjen Gijlers.

Op 17 mei 1794 worden door de scholtus van Emmen over het minderjarige kindt van Annigjen Brinks bij Hindrik Oevermans tot Hooftmomber beëdigd Jan Oevermans, en tot medemombaren Willem Brinks van Emmen, Harm Stoffers te Emmen en Harm Hindriks Brinks te Schonebeek. Verder wordt er op dezelfde datum een staat en inventaris opgemaakt van de goederen door Annigjen Brinks, weduwe van Hindrik Oevermans op den Oever als zullende herrtrouwen met Jan Sikken, overgegeven aan de hoofdmomber. Onder de voordelige staat is een vordering op Willem Brinks van *f* 225-0-0 opgenomen. Willem Brinks is een broer van Annigje Brinks. (bron: Schultegerecht van Emmen, Odoorn en Roswinkel, inv.nr. 74, deel 4, fol. 14v-15v, Drents Archief)

Willem Brinks en later zijn weduwe woonden in een huis in Emmen dat aan het begin van de Weerdingerstraat lag ter hoogte van het huidige huisnummer 8. Hier wordt Willem Brinks vermeld in het haardstedenregister van 1794 en zijn weduwe in het register van de gewapende burgermacht in 1797. In 1804 is de weduwe hier vertrokken.

- b. Harm Brinks/Brings, ged. Emmen 21-1-1759, j.m. van Emmen thans woonachtig alhier 1797, overl. Noordbarge 23-10-1806, tr. Schoonebeek 23-4-1797 Fennegien/ Vennegien Meppelink, geb./ged. van den Anholt/ Schoonebeek 16/23-2-1772 als dogter van Harm Meppelink en Zwaantien Klasens van den Anholt, j.d. van den Anholt thans wonende te Schoonebeek 1797, wonende te Noord-Barge, overl. Exloo 27-7-1852, dr.v. Harm(en) Meppeling en Zwaantien Kla(a)s(s)en, tr. (2) Dalen 13-11-1811 Johannes Struik, geb. Emmen 10-2-1786, zn.v. Fokke Struik en Meinsje Sippen.
- c. Annechien/Annegien/Annigje Brinks, ged. Emmen 5-10-1760, van Schonebeek 1784, landbouwersche, wed.v. Hindrik Oevermans 1794, overl. Den Oever 9-3-1817 (aangifte door buurmannen Klaas Oevermans van den Oever en Arend Lubbers van Zuidberge), otr./tr. ald. 11-9/24-10-1784 Hindrik Oevermans, ged. Emmen 25-3-1753, begr. ald. 1-3-1793, zn.v. Harm Oevermans en Hindrekien Peeks, (2) otr./tr. ald. 18-5/15-6-1794 Jan Sikken/ Sikkinge ook Jan Sikken Oevermans, ged. Emmen 15-9-1754, knecht bij Hindrik Oevermans tot 1794 en huwt daarna met diens weduwe, j.m. van Zuidbarge 1794, vermeld haardstedenregister Zuidbarge 1794 als Jan Sikken halv voor *f* 2-0-0, vermeld haardstedenregister Zuidbarge 1804 als Jan Sikken Oevermans halve boer voor *f* 2-0-0, overl. den Oever 10-10-1811 (aangifte door Harm Derks en Arend Lubbers te Zuidbergen), zn.v. Berend Niensikkinge of Garminge en Trijntien Bebinge.

Zie verder genealogie Oevermans, III-7.

- d. Trijntien Brinks, ged. Emmen 11-9-1762, begr. ald. 12-8-1764.
- e. Hindrik Brinks, ged. Emmen 8-4-1765, begr. ald. 6-8-1765.
- f. N.N. Brinks, geb./overl. Emmen 20-12-1766 als kind van Hindrik Brinks tot Emmen.